

Efter at et sovjetisk forslag om at allokere underpunkterne (c) og (d) til 6. udvalg var blevet forkastet i såvel generalkomiteen som plenarforsamlingen, blev alle underpunkterne henlagt til behandling i 1. udvalg.

I. Baggrund.

Til brug for drøftelserne forelå en beretning fra havbundsudvalget om dets arbejde i 1970, en beretning fra generalsekretæren om havforurening og andre skadelige virkninger hidrørende fra havbundens udforskning og udnyttelse, udarbejdet i henhold til generalforsamlingsresolution 2467 B (XXII-I), samt en beretning fra generalsekretæren om medlemslandenes syn på ønskeligheden af en snarlig indkaldelse af en konference vedrørende retsordenen på havet, udarbejdet i henhold til resolution 2574 A (XXIV).

Endvidere forelå et af havbundsudvalgets formand på grundlag af konsultationer med udvalgets medlemmer udarbejdet udkast til principper for havbundens udnyttelse. Selv om resolution 2574 B (XXIV) havde pålagt havbundsudvalget at fremskynde udarbejdelsen af et sådant sæt principper, var det ikke lykkedes udvalget på dets mødesamlinger i marts og august 1970 at nå til enighed herom. Formanden for havbundsudvalget havde derfor under generalforsamlingen fortsat bestræbelserne på at søge at nå frem til en acceptabel kompromistkest. Ved sin forelæggelse af udkastet til principper i 1. udvalg udtalte han, at udkastet — omend ikke ideelt — reflekterede flertallet af medlemskabets synspunkter, at almindelig tilslutning til udkastet kun kunne sikres gennem accept af principperne som en kompromisløsning, og at nogle delegationer, trods den brede støtte til udkastet, opretholdt deres forbehold over for teksten. Princippernes hovedindhold er følgende:

Havbunden og dennes undergrund udenfor grænserne for national jurisdiktion så vel som dette områdes naturforekomster er menneskehedens fælles arv og kan følgelig ikke gøres til genstand for tilegnelse fra nogen stats eller persons side. Al virksomhed vedrørende udforskning og udnyttelse af naturforekomsterne i havbundsområdet skal reguleres af det internationale regime, som skal oprettes for området. Havbundsområdet skal stå åbent for anvendelse ude-

lukkende til fredelige formål fra såvel kyststaters som landomgivne landes side. Udforskningen af området og udnyttelsen af dets naturforekomster skal ske til fordel for menneskeheden som helhed uden hensyn til landenes geografiske beliggenhed og under særlig hensyntagen til udviklingslandenes interesser og behov.

Havbundsområdet skal forbeholdes udelukkende for fredelige formål uden præjudice for forholdsregler, som er eller måtte blive vedtaget som led i internationale nedrustningsforhandlinger, og som måtte finde anvendelse på et større område. En eller flere internationale aftaler skal snarest muligt indgås for effektivt at gennemføre dette princip. (En herpå sigtende beslutning indeholdes i resolution 2660 (XXV), hvori generalforsamlingen anbefaler det af nedrustningsudvalget i Genève udarbejdede udkast til en aftale om forbud mod anbringelse af masseødelæggelsesvåben på havbunden).

På grundlag af de i deklARATIONEN opstillede principper skal ved international overenskomst af universel karakter etableres et internationalt regime, inklusive et passende internationalt maskineri, for havbundsområdet og dets naturforekomster med henblik på at føre princippernes bestemmelser ud i livet. Regimet skal bl. a. sørge for en velordnet og sikker udvikling samt rationel styrelse af området og dets forekomster og for landenes retfærdige andel i udbyttet af udforskning og udnyttelse uden særlig hensyntagen til udviklingslandenes interesser og behov, hvadenten de er landomgivne lande eller kyststater.

Principperne indeholder endvidere bestemmelser om fremme af internationalt videnskabeligt samarbejde, forhindring af forurening, hensyntagen til kyststaternes rettigheder og interesser, samt om bilæggelse af tvister. Endelig fastslås det, at intet i de opstillede principper skal berøre de overliggende vandes eller luftrumms juridiske status.

II. Debatten.

1. udvalgs behandling af dagsordenspunktet fandt sted i tiden 25. november-16. december 1970 og indledtes med en generaldebat, der strakte sig over 17 møder.

Et gennemgående træk var, at alle talere — bortset fra de socialistiske — erklærede sig